

Bijlage 4

Quicksan flora en fauna,
CroonenBuro5,
7 december 2016

Quickscan flora en fauna

Heijhorst fase 2

Gemeente Scherpenzeel

Quickscan flora en fauna

Heijhorst fase 2

Gemeente Scherpenzeel

Colofon

Datum:

7-12-'16

Projectgegevens:

Projectnummer 253522

Auteur(s):

Ir SCHJ van Eijk

Datum	Opsteller(s)	Projectleider	Vrijgave
7-12-2016	SvE	CvdH	MB

Vestiging Oosterhout
Beneluxweg 125
4904 SJ Oosterhout
T: +31 (0)162 48 75 00
www.croonenburo5.com

Vestiging Maastricht
Wim Duisenbergplantsoen 21
6221 SE Maastricht
T: +31 (0)43 325 32 23
info@croonenburo5.com

CroonenBuro5 is aangesloten bij
het Netwerk Groene Bureaus

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Natuurwetgeving en -beleid	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Natuurnetwerk Nederland en Natuurbeschermingswetgebieden	3
2.3	Flora- en faunawet	3
2.4	Nieuwe wet natuurbescherming	3
3	Gebiedsbeschrijving	5
3.1	Planlocatie	5
3.2	Toekomstige situatie	6
4	Methode	7
4.1	Bureaustudie	7
4.2	Terreinbezoek	8
4.3	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	8
5	Onderzoeksresultaten	9
5.1	Beschermde soorten	9
5.1.1	Bureaustudie	9
5.1.2	Terreinbezoek - ecologische bevindingen	10
5.1.3	Samenvatting beschermde soorten	13
5.2	Beschermde gebieden	14
6	Toetsing aan de natuurwetgeving	17
6.1	Toetsing effect op beschermde soorten Flora- en faunawet	17
6.1.1	Broedvogels	17
6.1.2	Zoogdieren	18
6.1.3	Reptielen	18
6.1.4	Amfibieën	18
6.1.5	Vissen	19
6.1.6	Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen	19
6.1.7	Flora	19
6.2	Toetsing effect op beschermde gebieden	19
6.2.1	Natuurnetwerk Nederland	19
6.2.2	Natuurbeschermingswet 1998	19
7	Conclusies en aanbevelingen	21
7.1	Conclusies soortenbescherming	21
7.2	Conclusies gebiedsbescherming	22
7.3	Kansen voor de natuur	22
7.3.1	Vleermuizen	23
7.3.2	Vogels	23
8	Bronnen	25

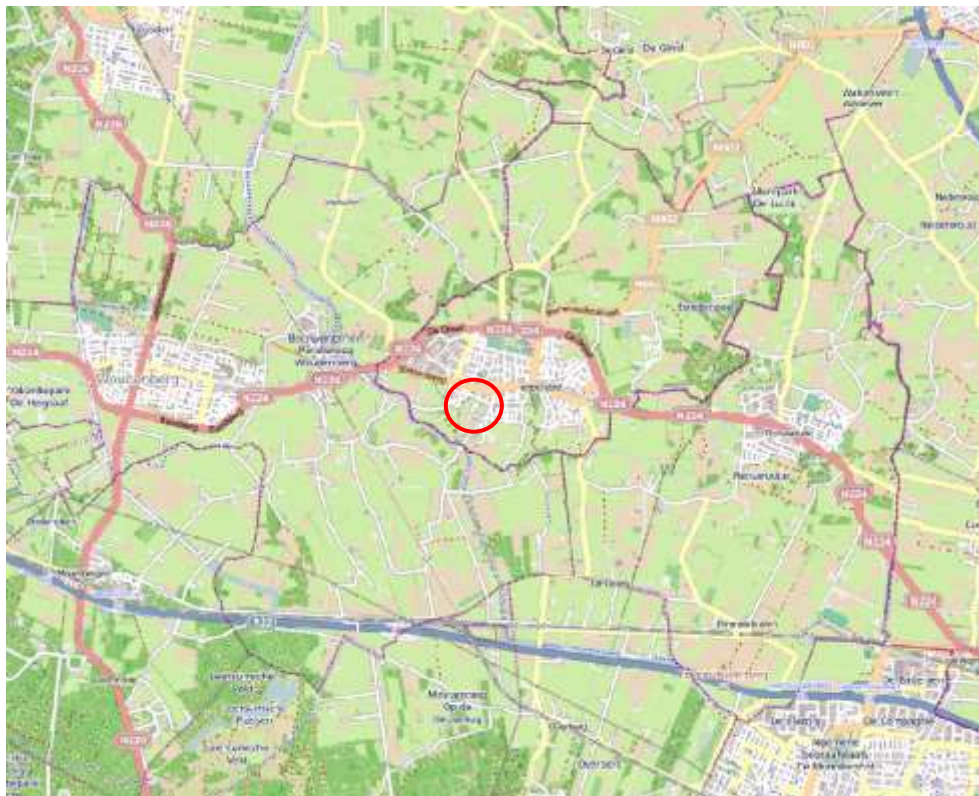
8.1	Boeken en rapporten	25
8.2	Websites	25
Bijlagen:		
Bijlage 1:	Natuurwetgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens om woningen te realiseren in het plangebied (Heijhorst fase 2). Voor de realisatie van deze woningen is een bestemmingsplanherziening nodig. Voorliggende quickscan flora en fauna maakt onderdeel uit van deze bestemmingsplanherziening. Voorliggende quickscan toetst de feitelijke situatie van 23-11-2016 versus het geplande voornemen.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Flora- en faunawet, Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen Ecologische Hoofdstructuur) en Natuurbeschermingswet 1998. Ook de nieuwe Wet Natuurbescherming moet daarbij meegenomen worden. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke bezwaren stuiten door effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een quickscan. In deze rapportage zijn de resultaten van de quickscan beschreven. In Figuur 1.1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1. Globale ligging plangebied (rood omcirkeld). Bron: Globespotter.

1.2 Doel

Het doel van voorliggende quickscan is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet, NNN en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of het plan uitvoerbaar is. Daarnaast wordt een doorkijk gemaakt naar de nieuwe Wet Natuurbescherming die vanaf 1 januari 2017 in werking treedt.

1.3 Leeswijzer

De quickscan is als volgt opgebouwd:

- hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en het projectvoornemen;
- hoofdstuk 4 geeft een toelichting op de methodiek van de quickscan;
- hoofdstuk 5 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten in (de omgeving) van het plangebied;
- hoofdstuk 6 toetst de ontwikkeling aan de Flora- en faunawet;
- hoofdstuk 7 beschrijft de conclusies en (eventuele) vervolgstappen en procedures.

2 Natuurwetgeving en -beleid

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Natuurnetwerk Nederland en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en het NNN en Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

2.2 Natuurnetwerk Nederland en Natuurbeschermingswetgebieden

In 2014 is het rijk overgestapt van de naamgeving Ecologische Hoofdstructuur naar Natuurnetwerk Nederland (NNN), in de wet blijft de oude naamgeving nog gehandhaafd. Het NNN is de kern van het natuurbeleid. Het NNN is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst.

Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van het NNN en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Natuurnetwerk Nederland en de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.3 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet wordt verwezen naar Bijlage 2.

2.4 Nieuwe wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 treedt de Wet natuurbescherming in werking. Deze wet vervangt de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. De Wet natuurbescherming kent twee dimensies, gebiedsbescherming en soortenbescherming. Wat be-

treft gebiedsbescherming verandert er niet veel. De bescherming van Natura 2000 wordt overgenomen, maar behelst niet meer dan wat strikt noodzakelijk is volgens de Habitat- en Vogelrichtlijn. Er zijn ook geen mogelijkheden voor provincies om zwaardere eisen te stellen. In andere gebieden dan Natura 2000 kan de provincie wel verdergaande bescherming bewerkstellingen door daarover in verordeningen regels te stellen.

Bij de soortenbescherming blijven de verboden behouden. De lijst met beschermde soorten wijzigt echter. De indeling in beschermingsniveaus verdwijnt. Er komen drie regimes voor beschermde soorten: de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn en natuurbeschermingsverdragen en – regels. Dit betekent dat bij nieuwe projecten deels met andere soorten rekening dient gehouden te worden dan voorheen. Een aantal nu nog beschermde soorten, vooral vaatplanten en zeevissen, wordt – afgezien van de algemene zorgplicht – straks niet meer beschermd.

Met de nieuwe wet wordt bij het aanvragen van een omgevingsvergunning bij de gemeente meteen getoetst wat de gevolgen voor de natuur zijn. Er hoeft dus geen aparte natuurvergunning meer aangevraagd te worden. Wat ook wijzigt is dat de provincie waar de activiteit plaats vindt bevoegd gezag wordt (in plaats van de Rijkdienst voor Ondernemend Nederland; RVO). Voor eenvoudige activiteiten (bijvoorbeeld reguliere onderhoudswerkzaamheden) komt er een meldplicht. Voor activiteiten waar een omgevingsvergunning nodig blijft, moet die binnen 13 weken worden gegeven.

De Wet natuurbescherming kent ook een doelbepaling waarin is bepaald dat natuur 'intrinsieke waarde' heeft. Een bestuursorgaan zal er rekening mee moeten houden bij het uitoefenen van zijn taken en bevoegdheden. Deze waarde komt ook terug in de algemene zorgplicht die van toepassing is op alle in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving. De gedragscodes Flora- en faunawet blijven van toepassing. Wel dienen de gedragscodes aan de nieuwe wet aangepast te worden (doordat de lijst met beschermde soorten wijzigt).

In de praktijk verandert er weinig ten opzichte van de huidige situatie. Bij plannen en projecten blijven ecologische onderzoeken, toetsingen aan de wet en de vergunning- of ontheffingsplicht nodig.

3 Gebiedsbeschrijving

3.1 Plangebied

Het plangebied ligt in de gemeente Scherpenzeel aan de zuidkant van de bebouwingskern. Het plangebied is voor een groot deel in gebruik geweest als boomkwekerij. Het noordelijk deel van het plangebied is recent biotoopvrij gemaakt. In het plangebied staan momenteel nog een woning en kassen.

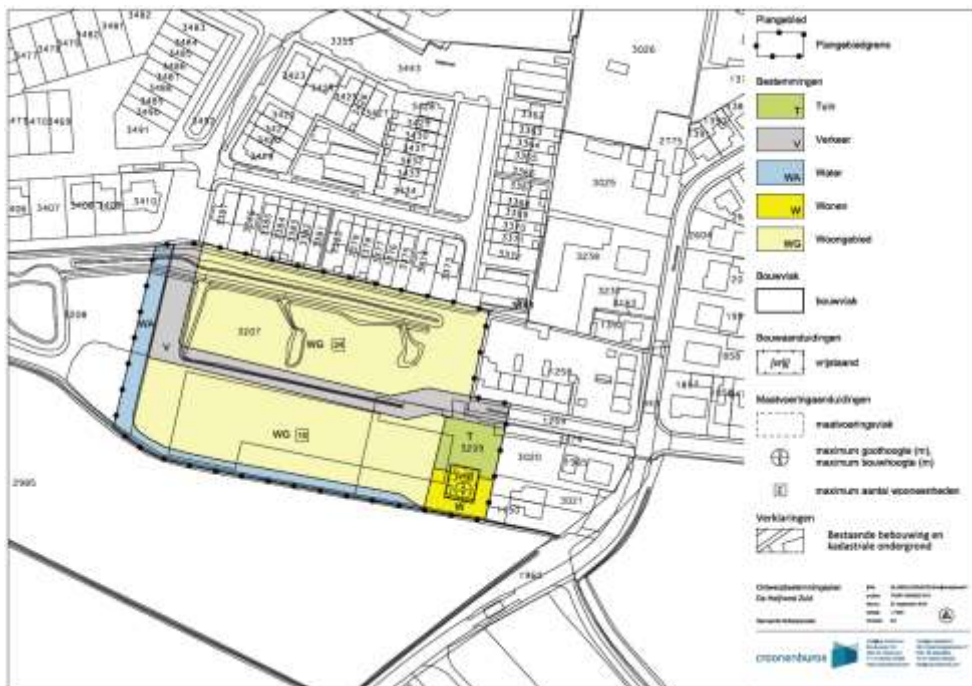
Figuur 3.1. Globale begrenzing plangebied. Bron: Globespotter.

Figuur 3.2. Impressie plangebied. Links: biotoopvrij perceel. Rechts: binnenkant kas.

3.2 Toekomstige situatie

Het plangebied wordt vrijgemaakt van begroeiing en de kassen worden afgebroken. Vervolgens worden woningen en bijbehorende infrastructuur gerealiseerd. De bestemmingsplankaart voor de toekomstige situatie is weergegeven in Figuur 3.3. De woning die op dit moment in het plangebied staat wordt behouden.

Figuur 3.3. Bestemmingsplan toekomstige situatie (Croonenburo5).

4 Methode

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en de ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

- Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
- Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.1 Bureaustudie

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar de zwaar beschermde (Tabel 3-) en overig beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Daarnaast is gekeken naar soorten die beschermd worden door de nieuwe Wet Natuurbescherming. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn/Vogelrichtlijn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet / Wet Natuurbescherming. Indien verbodsbepalingen worden overtreden dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Algemeen beschermde soorten, die zijn opgenomen in Tabel 1 van de Flora en faunawet, zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt het voorliggende project. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er worden diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van zwaar beschermde soorten in en rond het plangebied. Met behulp van landelijke en regionale verspreidingsatlassen en/of specifieke internetsites (www.ravon.nl; www.vlindernet.nl; www.libellennet.nl; www.Naturalis.nl\EIS) wordt nagegaan of in het verleden zwaar beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

Daarnaast worden landelijke databanken voor natuurwaarnemingen geraadpleegd, waaronder telmee.nl en NDFF, over de periode 2011 - 2016. [Telmee.nl](http://telmee.nl) is het invoerportaal van de landelijke Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's). NDFF is de Nationale Database Flora en Fauna. Er kan informatie over diverse soortgroepen tot op kilometerhokniveau worden verkregen. Exacte locaties of datering van de waar-

nemingen zijn in een deel van de databases niet bekend. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Naast de Tabel 2- en 3-soorten zijn vogels beschermd in het kader van de Flora- en faunawet. Vogels zijn onderverdeeld in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde nesten (categorie 5) (zie toelichting in Bijlage 1 – Wettelijk kader) waarvan inventarisatie gewenst is. Gekeken wordt naar de verspreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ of middels Provinciale sites. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

4.2 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemd bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Op 23-11-2016 is een verkennend terreinbezoek aan het gebied afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

4.3 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of een nader onderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Onderzoeksresultaten

In dit hoofdstuk wordt in paragraaf 5.1 beschreven welke (zwaar beschermde) soorten in het plangebied verwacht worden; in paragraaf 5.1.3 wordt dit in een overzicht weergegeven. In paragraaf 5.2 wordt de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde natuurgebieden beschreven.

5.1 Beschermde soorten

5.1.1 Bureaustudie

Uit de landelijke en provinciale verspreidingsinformatie, NDFF en uit atlassen (5 x 5 kilometerhok) blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Dit betreft onderstaande zwaarder beschermde soorten.

Vogels,

Categorie 1-4

- Boomvalk
- Buizerd
- Gierzwaluw
- Havik
- Huismus
- Kerkuil
- Ooievaar
- Ransuil
- Roek
- Sperwer
- Steenuil

Categorie 5: er zijn geen omstandigheden te verwachten die nesten van categorie 5-soorten rechtvaardigen tot jaarrond beschermde nesten.

Zoogdieren

- Franjestaart
- Gewone grootoorvleermuis
- Laatvlieger
- Rosse vleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Gewone dwergvleermuis
- Boomarter
- Das
- Eekhoorn

Reptielen

- Hazelworm
- Levendbarende hagedis

Amfibieën

- Poelkikker
- Heikikker
- Kamsalamander

Vissen

- Geen waarnemingen

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

- Geen waarnemingen

Flora

- Geen waarnemingen

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in het uurhok of kilometerhok betekent niet dat deze soorten zich in (de omgeving van) het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een deel van het kilometerhok en daarmee ook een beperkt aantal verschillende biotopen en habitats. Met behulp van het terreinbezoek is nagegaan welke dit zijn. Hierdoor kan meer duidelijkheid gegeven worden over de voorkomende dan wel verwachte soorten in het plangebied. Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is nagegaan of deze soorten mogelijk in het plangebied of de omgeving kunnen voorkomen.

De resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek worden besproken in dit hoofdstuk. In hoofdstuk 6 worden de effecten van de voorgenomen ontwikkeling op de te verwachte soorten en de aanwezige beschermde gebieden beschreven.

5.1.2 Terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op 23-11-2016 (10 graden Celsius, bewolkt) is een terreinbezoek aan het plangebied afgelegd door een deskundig ecooloog van Croonenburo5. Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten.

Vogels (categorie 1-4)

Zoals eerder aangegeven is er een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd is en waarbij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats altijd een ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1

tot en met 4-vogelsoorten (zie bijlage 1). In het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten waargenomen. Een groot deel van het leefgebied is ongeschikt voor soorten met een jaarrond beschermd nest. Het noordelijk deel van het plangebied is recent biotoopvrij gemaakt. Hier is geen biotoop aanwezig voor soorten met een jaarrond beschermd nest. In het overige deel van het plangebied zijn geen aanwijzingen (nesten, uitwerpselen, braakballen, prooirsten) gevonden die duiden op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten in het plangebied of de directe omgeving.

In de omgeving van het plangebied is wel de huismus waargenomen. Dit biedt kansen ten aanzien van de toekomstige ontwikkeling (zie paragraaf 7.3).

Zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat de boommarter, das en eekhoorn in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen. De boommarter is een soort die leeft in uitgestrekte bossen. Het plangebied ligt niet in een dergelijke omgeving. Het kan daarmee worden uitgesloten dat de boommarter in het plangebied voor komt. De das is een soort die voor komt in kleinschalige agrarische landschappen en in bossen. Het plangebied is voor het grootste deel biotoopvrij gemaakt. Een burcht in de directe omgeving van het plangebied is niet bekend. Het voor komen van de das kan daarmee worden uitgesloten. De eekhoorn is waargenomen aan de randen van het plangebied die niet biotoopvrij gemaakt zijn (mondelinge mededeling eigenaar perceel dhr. Stuivenberg). In deze delen zijn geen nesten van eekhoorns aangetroffen.

In het plangebied staat een woning die mogelijk geschikt is als verblijfplaats voor vleermuizen. Er zijn gaten en kieren in de woning aanwezig die kunnen dienen als toegang tot een verblijfplaats. Ook blijkt uit onderzoek uit 2013 (Oranjewoud, 2013) dat er een verblijfplaats van vleermuizen in een woning aan de Vierzinnen aanwezig is. De kassen zijn ongeschikt als verblijfplaats doordat er geen geschikte gaten en kieren aanwezig zijn. In het plangebied zijn geen bomen met gaten en hopen, die mogelijk als verblijfplaats kunnen dienen, aanwezig. Het plangebied kan wel dienen als foerageergebied / vliegroute voor vleermuizen.

Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat de hazelworm en de levendbarende hagedis in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen. Deze waarnemingen bevinden zich op ruime afstand (meer dan twee km) van het plangebied. Het plangebied ligt vrij geïsoleerd in een agrarisch landschap ten opzichte van deze gebieden. Het plangebied is beperkt geschikt voor reptielen omdat het plangebied voor een groot deel biotoopvrij is en doordat de andere delen een zeer ruig karakter hebben of bestaan uit kassen / bebouwing. Het kan daarmee worden uitgesloten dat de hazelworm en levendbarende hagedis of andere reptielen in het plangebied voor komen.

Amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt dat de poelkikker, heikikker en kamsalamander in de omgeving van het plangebied zijn waargenomen. De waarnemingen van de heikikker en kamsalamander bevinden zich op ruime afstand (meer dan twee km) van het plangebied. Het plangebied ligt vrij geïsoleerd in een agrarisch landschap ten opzichte van deze gebieden. Het plangebied is beperkt geschikt voor amfibieën doordat het plangebied voor een groot deel biotoopvrij is. Daarnaast ontbreekt water dat (voor een deel) in de zon licht. Er is alleen een greppel aanwezig die niet altijd water bevat. Geschikt voorplantingswater ontbreekt daarmee. Het voor komen van de kamsalamander en heikikker kan daarmee worden uitgesloten.

De poelkikker is recent waargenomen in een sloot op 50 meter ten zuidoosten van het plangebied (bron: NDFF). Deze sloot is in 2011 aangelegd. De poelkikker moet dus uit de directe omgeving van deze sloot komen. Het is, ondanks de barrièrewerking van de Nieuwstraat, niet uit te sluiten dat de soort de ruigte ten zuiden van de kas gebruikt als landhabitat / overwinteringsgebied (zie Figuur 5.1). Het overige deel van het plangebied, dat biotoopvrij is, is niet geschikt voor deze soort.

Figuur 5.1. Potentieel overwinteringsgebied poelkikker.

Vissen

Er zijn volgens de bureaustudie geen zwaarder beschermde vissoorten in de omgeving van het plangebied waargenomen. Aan de zuidrand van het plangebied komt een ondiepe greppel voor waar water is staat. Deze greppel is ongeschikt voor zwaarder beschermde vissoorten, doordat de greppel ondiep is en overwoekerd is met planten. Waarschijnlijk staat de greppel delen van het jaar droog. Het kan daarmee worden uitgesloten dat zwaarder beschermde vissoorten in het plangebied voor komen.

Vlinders, Libellen en overige soortgroepen

Uit de bureaustudie blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen zwaarder beschermde vlinders, libellen en soorten uit overige soortgroepen zijn waargenomen. Het plangebied is voor een groot deel biotoopvrij. Het overige deel bestaat uit kassen en een oude kwekerij met hoog opgaande beplanting. Deze biotopen zijn ongeschikt voor zwaarder beschermde vlinders, libellen en soorten uit overige soortgroepen. Het kan daarmee worden uitgesloten dat soorten uit deze soortgroepen in het plangebied voor komen.

Flora

In de omgeving van het plangebied zijn op basis van de bureaustudie geen zwaarder beschermde plantensoorten waargenomen. Ook tijdens het terreinbezoek zijn geen zwaarder beschermde planten waargenomen. Het plangebied is recent voor een groot deel biotoopvrij gemaakt. De kassen vormen een ongeschikt biotoop voor zwaarder beschermde plantensoorten. Aan de noordkant van de kassen ligt een deel van het plangebied dat gebruikt is als kwekerij. Hier is nu een voedselrijke ruigte ontstaan. Dit biotoop is ongeschikt voor zwaarder beschermde planten die vaak hoge eisen stellen aan

hun standplaats. Het kan hiermee worden uitgesloten dat zwaarder beschermde planten in het plangebied voor komen.

5.1.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in Tabel 5.1. mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. In hoofdstuk 6 wordt nader op deze soorten in gegaan.

Tabel 5.1: Aanwezigheid van (mogelijk) beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Beschermingsregime	Aanwezigheid	Toelichting
Broedvogels	Beschermd tijdens broedseizoen	Mogelijk	
Vleermuizen	Tabel 3, Habitatrichtlijn Bijlage IV	Mogelijk	Foerageergebied / vliegroute
Eekhoorn	Tabel 2	Ja	Foerageergebied, geen nesten
Poelkikker	Tabel 3, Habitatrichtlijn Bijlage IV	Mogelijk	Landhabitat (zie Figuur 5.2)

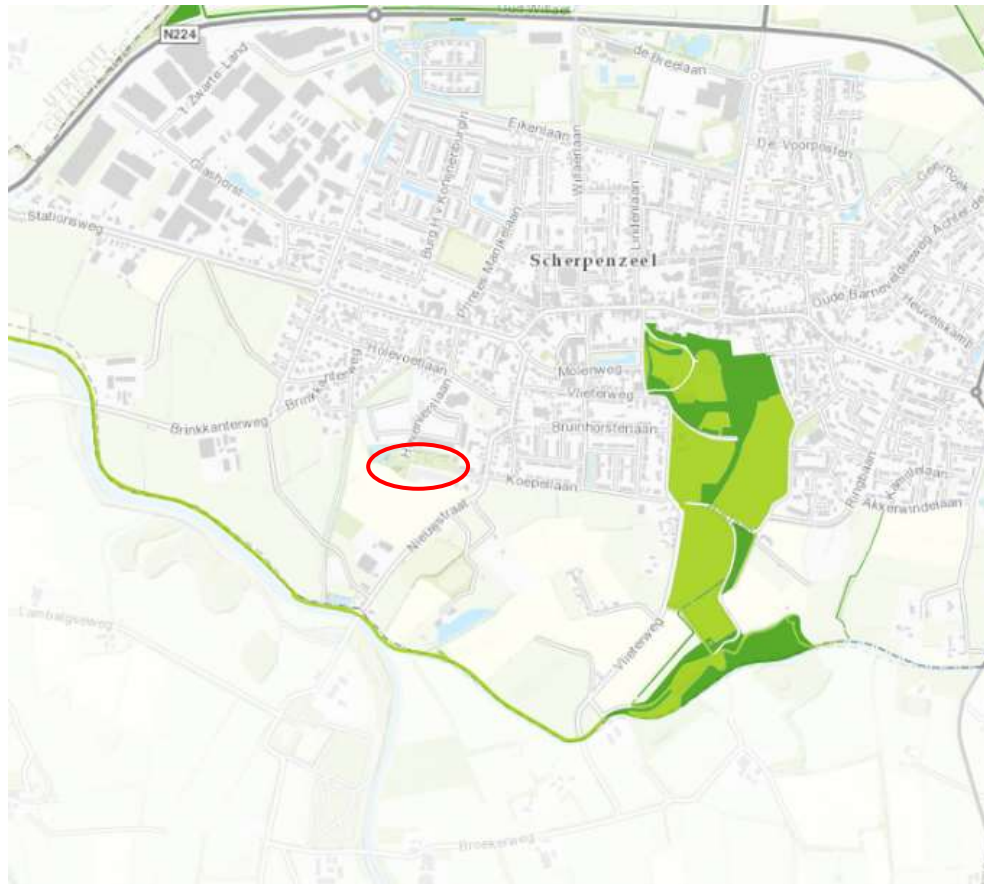
 Potentieel landhabitat poelkikker

Figuur 5.2. Globale begrenzing plangebied. Bron: Globespotter.

5.2 Beschermde gebieden

Natuurnetwerk Nederland

Er bevindt zich geen NNN in het plangebied. De dichtstbijzijnde NNN ligt op circa 700 meter ten oosten van het plangebied (zie Figuur 5.3). Op 400 meter ten zuiden van het plangebied ligt een groene ontwikkelingszone.

Figuur 5.3. Ligging plangebied (rood omcirkeld) t.o.v. NNN (donker en lichtgroen)

Natura 2000-gebieden.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op circa 10 kilometer afstand ten oosten van het plangebied. Dit is het gebied 'Veluwe'.

6 Toetsing aan de natuurwetgeving

6.1 Toetsing effect op beschermde soorten Flora- en faunawet

6.1.1 Broedvogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Zo kunnen in het plangebied nesten gebouwd worden (met name in opgaande vegetatie). Indien nesten aanwezig zijn mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied dan worden locatiespecifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

Jaarrond beschermde nesten

Er is een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4-vogelsoorten (zie Bijlage 2). Tijdens het terreinbezoek zijn geen sporen, nesten/potentiële nestplaatsen of braakballen aangetroffen van categorie 1-4-vogelsoorten. Het voor komen van jaarrond beschermde nesten in het plangebied is dan ook uitgesloten.

Categorie 5-vogelsoorten

Daarnaast zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheden hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen.

6.1.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn beschermd onder de Flora- en faunawet en de Habitatrichtlijn (bijlage IV). Bij het slopen van bebouwing en het kappen van vooral oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. In de woning in het plangebied zijn mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Aan deze woning wordt echter niets veranderd waardoor deze (mogelijke) verblijfplaatsen in tact blijven. Uit het onderzoek uit 2013 (Oranjewoud, 2013) blijkt dat er een verblijfplaats van vleermuizen in een woning aan de Vierzinnen aanwezig is. Deze verblijfplaats ligt buiten het plangebied. Deze locatie blijft in tact door de planontwikkeling. Er zijn geen andere (potentiele) verblijfplaatsen gevonden in het plangebied of de directe omgeving. De plannen hebben daarmee geen effect op verblijfplaatsen van vleermuizen.

Het is aannemelijk dat het plangebied gebruikt wordt als foerageergebied door vleermuizen. In de omgeving van het plangebied is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Indien vliegroutes aanwezig zijn dan blijven deze in tact. Het kan daarmee worden uitgesloten dat het voornemen een negatief effect heeft op vleermuizen.

Overige zwaarder beschermde zoogdieren

In het plangebied komt de eekhoorn voor. Deze soort gebruikt een deel van het plangebied als foerageergebied. In het plangebied zijn geen vaste rust en verblijfplaatsen aangetroffen. Bij het ontwikkelen van de plannen verdwijnt een deel van het foerageergebied. In de omgeving van het plangebied is echter voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Daarmee heeft de ontwikkeling van de plannen geen negatief effect op de eekhoorn.

Het voorkomen van overige zwaarder beschermde zoogdieren kan worden uitgesloten. Een effect op deze soorten kan daarmee ook worden uitgesloten.

6.1.3 Reptielen

De aanwezigheid van zwaarder beschermde reptielsoorten in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.1.4 Amfibieën

Het is niet uit te sluiten dat het zuidelijk deel van het plangebied dient als landhabitat voor de poelkikker. Het voortplantingswater bevindt zich binnen meter van deze locatie. De poelkikker is opgenomen in Tabel 3 van de Flora en Faunawet en in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Door het uitvoeren van de plannen verdwijnt dit mogelijke landhabitat. In de omgeving van de voortplantingslocatie van de poelkikker is echter voldoende vervangend landhabitat aanwezig. Indien het verstoren en/of doden van poelkikker tijdens de uitvoering voorkomen wordt is het effect van het voornemen op de poelkikker te verwaarlozen.

Het doden en of verstoren van de poelkikker kan voorkomen worden door het verwijderen van de kruidlaag in dit deel van het plangebied uit te voeren tijdens het voortplantingseizoen van de poelkikker (mei – augustus). In deze periode bevinden de kikkers zich namelijk in het water.

De aanwezigheid van overige zwaarder beschermde amfibieënsoorten in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.1.5 Vissen

De aanwezigheid van zwaarder beschermde vissoorten in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.1.6 Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen

De aanwezigheid van zwaarder beschermde vlinders, libellen en soorten uit overige beschermde soortgroepen in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.1.7 Flora

De aanwezigheid van zwaarder beschermde florasoorten in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten zijn dan ook uitgesloten.

6.2 Toetsing effect op beschermde gebieden

6.2.1 Natuurnetwerk Nederland

Voor wat betreft het NNN is bij directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen NNN binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. In de omgeving van het plangebied liggen wel NNN -gebieden. Ook significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN in de nabijheid van het project kunnen worden uitgesloten. De ontwikkeling in het plangebied heeft een beperkt effect op de directe omgeving van het plangebied. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen.

6.2.2 Natuurbeschermingswet 1998

Uit de bureaustudie blijkt dat binnen drie kilometer afstand van het plangebied geen Natura 2000-gebied ligt. Vanwege de aard en de ligging van de ontwikkeling worden geen effecten op het Natura 2000-gebied (Veluwe) verwacht. Zoals aangegeven hierboven, heeft de ruimtelijke ontwikkeling beperkte invloed, eventueel op de directe omgeving van het plangebied. Op basis van de afstand zijn geen negatieve effecten op het Natura 2000-gebied. Een nader onderzoek (Voortoets) vanuit de Natuurbeschermingswet 1998 is niet aan de orde.

7 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk worden de conclusies van de quickscan gepresenteerd. De conclusies zijn opgedeeld in soortenbescherming (7.1) en gebiedsbescherming (7.2). In paragraaf 7.3 wordt een doorkijk gemaakt naar de onderzoeksresultaten in relatie tot de nieuwe Wet Natuurbescherming. In paragraaf 7.4 worden maatregelen voorgesteld die in de nieuwe situatie kansen bieden voor soorten die zijn gebonden aan gebouwen en stedelijke omgeving. Deze maatregelen zijn niet wettelijk verplicht.

7.1 Conclusies soortenbescherming

Het is niet uit te sluiten dat de poelkikker in het plangebied voor komt. Het voor komen van deze soort is echter niet van invloed op de bestemmingsplanprocedure. Wel moet rekening gehouden worden met de manier van uitvoering van het project. Daarnaast dient rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van broedvogels in het plangebied.

Poelkikker

Het is niet uit te sluiten dat de poelkikker in het zuidelijk deel van het plangebied voor komt. Om mogelijke effecten op de poelkikker te voorkomen moeten werkzaamheden aan de kruidlaag in dit deel van het plangebied worden uitgevoerd in de periode dat de poelkikkers in hun voortplantingswater zitten (mei – augustus). Hierbij wordt het gelet op broedvogels geadviseerd om de opgaande beplanting in dit deel van het plangebied handmatig (of met lichte machines) te verwijderen voordat het broedseizoen (start half maart) begint. Geadviseerd wordt om vegetatie met een hoogte van 15 cm te laten staan. De grond moet niet geroerd worden.

Broedvogels

Voor de voorgenomen werkzaamheden waarbij bomen en/of gebouwen verwijderd of aangepast worden, dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen (globaal half maart tot en met juli).

Er zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde indien ten minste één van de volgende maatregelen genomen worden:

1. De werkzaamheden aan de bomen en gebouwen wordt buiten het broedseizoen uitgevoerd (voorkeursmaatregel). Of in deze periode wordt het plangebied ongeschikt gemaakt voor broedvogels.
2. Het plangebied wordt kort voor aanvang van de werkzaamheden door een erkende ecoloog gecontroleerd op actuele broedgevallen; bij gebleken aanwezigheid van broedende vogels moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot nadat de vogels zijn uitgevlogen.

Overzicht

In Tabel 7.1 worden de soorten weergegeven die in het plangebied aanwezig zijn en/of worden verwacht en waar nader onderzoek naar uitgevoerd moet worden.

Tabel 7.1. Mogelijk voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied.

Soort	Ingrep versto- rend	Nader on- derzoek	Ontheffing noodzakelijk	Bijzonderheden / opmerkingen
Poelkikker	Mogelijk	Nee	Nee	Werken in mei - augstus
Broedvogels algemeen	Mogelijk	Nee	Nee	Werken buiten broedseizoen

7.2 Conclusies gebiedsbescherming

Natuurnetwerk Nederland

Binnen het plangebied is geen NNN-gebied aanwezig. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. Ook heeft de planontwikkeling geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland buiten het plangebied. Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan.

Natura 2000

Het plangebied ligt niet in of nabij een Natura 2000-gebied. Op basis van de aard en omvang van de werkzaamheden en de afstand tot het Natura 2000-gebied zijn effecten op dit gebied uit te sluiten. Vervolgstappen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, zoals het opstellen van een voortoets, zijn dan ook niet noodzakelijk.

7.3 Doorkijk nieuwe wet natuurbescherming

Vanaf 1 januari 2017 treedt de nieuwe Wet Natuurbescherming in werking. Door deze nieuwe wet worden nieuwe soorten beschermd. Ook vervalt voor een aantal soorten de bescherming. Voor de poelkikker verandert de bescherming niet. Ook veranderen de conclusies ten aanzien van de gebiedenbescherming niet.

7.4 Kansen voor de natuur

In deze paragraaf worden maatregelen voorgesteld die in de nieuwe situatie kansen bieden voor soorten die zijn gebonden aan gebouwen en stedelijke omgeving. Deze maatregelen zijn niet wettelijk verplicht.

7.4.1 Vleermuizen

Nagenoeg alle vleermuissoorten zijn gevoelig voor lichtverstoring. Om het terrein geschikt te houden dan wel te maken voor vleermuizen, wordt aangeraden om het aanbrengen van verlichting (en uitstraling hiervan) zoveel mogelijk te beperken (ook tijdens de bouw).

In het toekomstige ontwerp kan rekening gehouden worden met vleermuizen door verlichting te gebruiken die minder verstorend is voor vleermuizen. Lage armaturen met wit licht die naar beneden uitstralen vormen geen belemmering voor vleermuizen en zouden gebruikt kunnen worden.

7.4.2 Vogels

Huismussen zijn kenmerkende stadsvogels. In de nieuwe situatie kunnen daarom speciaal voor deze beschermde en in aantal teruglopende soort nestkasten worden aangeboden. Zo kunnen bijvoorbeeld kasten van Vivara¹ worden aangeboden en verspreid over de te realiseren gebouwen worden opgehangen. Deze verblijfplaatsen moeten niet te heet worden in de middagzon: bij voorkeur hebben de locaties een noord of oost expositie of een ligging in de schaduw van een dakgoot of iets desgelijks.

¹ Vivara.nl 'Nestkast voor de Huismus'

8 Bronnen

8.1 Boeken en rapporten

- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, (2006). *De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)*. Nederlandse Fauna Deel 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey-Nederland. Leiden.
- Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie) (2009). *De Amfibieën en Reptielen van Nederland*. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.
- EIS-Nederland/De Vlinderstichting/Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (2007). *Waarnemingenverslag Dagvlinders, nachtvlinders en libellen*.
- Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). *Vleermuizen en planologie*. Zoogdierverseniging, Arnhem.
- Oranjewoud, 2013. Nader onderzoek flora en fauna ontwikkelingslocatie Heijhorst, projectnummer 262501.
- SOVON, (2002). *Atlas van de Nederlandse broedvogels*. SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij/Naturalis/EIS – Nederland.

8.2 Websites

- www.vlinderstichting.nl
- www.maps.google.nl
- www.ravon.nl
- www.sovon.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.telmee.nl

Bijlage I Wettelijk kader

Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van Tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van Tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van Tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrictlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor Tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor Tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EZ (www.rvo.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing Tabel 2 en 3 - soorten

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor Tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor Tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht. Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan RVO.nl door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrictlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrictlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het

vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijk belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekent dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten, zie onderstaande Tabel), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Soort	Categorie	Toelichting
Steenuil	1	Nesten die ook buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Gierzwaluw, Roek	2	Nesten van koloniebroeders
Grote gele kwikstaart, Huismus, Oehoe, Ooievaar, Kerkuil, Slechtvalk	3	De fysieke voorwaarden voor de vaste nestplaats zijn afhankelijk van bebouwing, vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar
Boomvalk; Buizerd; Havik, Ransuil Sperwer, Wespindief en Zwarte wouw	4	Vogels die jaar in jaar uit in hetzelfde nest broeden en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om

effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van Tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van Tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van Tabel 3 zijn aangetroffen in het plangebied, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor Tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij RVO.nl voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de Tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage

1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij RVO.nl van het ministerie van Economische Zaken. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. RVO.nl zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken (voormalig Ministerie van EL&I). Het Ministerie van EZ geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2014 werd deze term vervangen door NNN door staatssecretaris Dijkema van het ministerie van EZ.

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

In het NNN liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares NNN op het land is ook Natura 2000-gebied.

Netwerk van gebieden

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen. Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaatshadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet.

